

ВАРНЕНСКИ СВОБОДЕН УНИВЕРСИТЕТ ЧЕРНОРИЗЕЦ ХРАБЪР

Акредитиран от Националната агенция за оценяване и акредитация
Международен сертификат за качество ISO 9001:2015

Изх. № 393/28.06.2022 г.

ДОКЛАД

за извършените дейности във ВСУ „Черноризец Храбър“ по отношение постигане на специфичните цели по приоритетните направления на Националната стратегия за научни изследвания за 2021 г.

Научноизследователската и художественотворческата дейност са сред основните приоритети в предмета на дейност на Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“ и имат за основна цел развитието на приоритетни научни области в национален и международен план и на традиционно утвърдените вътрешно-университетски приоритетни области. Като специфични цели се определят:

- създаването на нови научни знания и научно-приложни продукти;
- прилагане на резултатите от научноизследователската и художествено-творческата дейност за научно-методично осигуряване на обучението, организирано от университета;
- внедряване на научни продукти и тяхното разпространение;
- повишаване на научната квалификация на академичния състав на университета;
- стимулиране на креативността и създаване на условия за развитие на творческите възможности на студентите и докторантите на университета;
- международен и национален обмен на знания.

Провеждането на научни изследвания и художественотворческа дейност е неотделима част от дейността на академичния състав и се осъществява от колективи и отделни членове на академичния състав на университета, от специално привлечени за целта външни за университета специалисти, от студенти и докторанти.

Обхващат се изследвания и дейности по седем научни области: Педагогически науки; Хуманитарни науки; Социални, стопански и правни науки; Природни науки, математика и информатика; Технически науки; Изкуства; Сигурност и отбрана. Реализират се изследвания и дейности в актуални тематични области и с доказана обществена значимост, свързани с предизвикателства и иновации в сферата на бизнеса, насърчаването на технологичния трансфер от университетите към практиката и развитието на природните, техническите, хуманитарните и обществените науки и образованието. Осъществяването на присъщата за университета научноизследователска

и художественотворческа дейност включва значим дял на международно научно сътрудничество, участие в национални и международни научни програми и проекти. В дългосрочен план се залага на поетапно развитие, което да утвърди университета като водещ център за научни изследвания и развитие на нови технологии – част от националната и европейска научна мрежа, да се привличат и задържат младите и таланти хора от страната и региона, да се засили връзката между науката и бизнеса, така че да доведе до повишаване на стандарта на живот на обществото. Като свой приоритет за развитието си Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“ възприема изложените цели, разписани в европейски стратегически и оперативни документи, и в Националната стратегия за развитие на научните изследвания 2017-2030, които служат като ориентир в насоките на развитие на научноизследователската му дейност.

През 2021 година във Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“ са извършени редица дейности по отношение постигане на специфичните цели по приоритетните направления на Националната стратегия за развитие на научните изследвания 2017-2030.

Специфична цел 1. Осигуряване на висока квалификация и ефективно кариерно развитие на учените, основано на високо ниво на научните изследвания.

Във Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“ има разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав, която е част от стратегията за развитие на институцията.

През 2021 г. са атестирани дванадесет члена на академичния състав – осем хабилитирани и четирима нехабилитирани, всички с комплексна положителна оценка. Атестирането се извършва по методика, основана на три групи критерии за оценка:

- Критерии за учебната дейност;
- Критерии за научноизследователска и художественотворческа дейност;
- Административно-управленска и обществена дейност.

При атестирането на преподавателите задължително се взема под внимание студентското мнение на база попълнени анкети за удовлетвореността от преподаването.

През годината са осъществени и участия на преподаватели, докторанти и студенти в специализирани курсове, организирани от научните групи – например, курс „In Silico Life Science“, организиран от групата BIOMD – Varna с участието на представители на ВСУ, МУ-Варна, ИТ бизнеса във Варна.

Варненският свободен университет „Черноризец Храбър“ дава възможност и поощрява академичния си състав да повишава квалификацията си и чрез участие в международни и национални програми и проекти, както и в организирането и координиране на дейности по разработване на проекти и участие в изпълнението им. През 2021 г. 103 преподавателя на ВСУ участват в изпълнението на дейности по 13 проекта. Варненският свободен университет „Черноризец Храбър“ изпълнява в срок и в съответствие с изискванията за качество задачите в рамките на всички национални и международни проекти, в които участва. Обхватът на тематиката и постигнатите

резултати са показател за системното развитие на експертния капацитет на екипа на ВСУ.

В рамките на 2021 г. са обявени 3 конкурса за академични длъжности, от които два за академична длъжност "доцент" и един за академична длъжност "главен асистент". Без конкурс са привлечени трима асистенти.

Дейностите, свързани с изграждането на научен капацитет и с възпроизводството на академичната общност, имат следните количествени измерители за отчетния период:

	Показатели	Отчет 2021
1	Брой защитили докторанти в рамките на 5 години от зачисляването им	21
2	Брой защитили докторанти след 5 години от зачисляването им	5
3	Брой защитили „доктори на науките“	3
4	Брой присъдени академични длъжности "Професор"	1
5	Брой присъдени академични длъжности "Доцент"	2
6	Брой присъдени академични длъжности "Главен асистент"	1
7	Брой присъдени академични длъжности "Асистент"	3
8	Относителен дял на публикациите, направени в съавторство с институции от други страни	20,82%
9	Брой участия на преподаватели в научни инициативи през годината	138
10	Брой участия на студенти в научни инициативи през годината	257
11	Брой докторанти, участвали с подкрепата на ВСУ в научни инициативи през годината	68
12	Брой инициативи за развитие на научното творчество и личните компетенции	34
13	Брой инициативи за развитие на научното творчество и личните компетенции с участието на студенти	26
14	Брой инициативи за развитие на научното творчество и личните компетенции с участието на докторанти	8
15	Относителен дял на бившите студенти на ВСУ, придобили ОНС "Доктор" във ВСУ	30,67%
16	Брой студенти с публикации, осъществени в рамките на подкрепени от ВСУ научни инициативи	14
17	Брой докторанти с публикации, осъществени в рамките на подкрепени от ВСУ научни инициативи	50
18	Брой публикации на студенти, осъществени в рамките на подкрепени от ВСУ научни инициативи	8
19	Брой публикации на докторанти, осъществени в рамките на подкрепени от ВСУ научни инициативи	47

Специфична цел 2. Повишаване на жизнения стандарт и на социалния статус на учените и специалистите, заети в научноизследователска дейност, посредством

осигуряване на адекватно и съобразено с постигнатите резултати заплащане, както и на добри условия на труд.

Размерът на основната работна заплата на преподавателския състав е обвързана с изпълнението на утвърдения норматив за годишна заетост (учебна дейност, научноизследователска и художественотворческа дейност, административно - управленска и обществена дейност).

С цел стимулиране на научноизследователската и художественотворческата дейност към основната работна заплата на преподавателския състав се изплащат допълнителни месечни трудови възнаграждения:

- За по-висока лична квалификация, изразяваща се в присъдена образователна и научна степен „доктор” и научна степен „доктор на науките“;
- За реализиране на положителни резултати от образователната и научна дейност;
- За изявен съществен, личен принос за развитието на ВСУ и активно участие в административната дейност на университета.
- За постигнати високи резултати от научната дейност на преподавателския състав може да се изплаща в края на годината еднократно стимулиране и целева награда.

Университетът се включи в одобрената с РМС № 733/21.10.2021 г. НП „Стимулиране на публикационната активност в авторитетни международни научни списания и отворения достъп до научна информация“. В тази връзка бяха променени Вътрешните правила за формиране на работната заплата, с което се регламентира заплащане на допълнително трудово възнаграждение, награди или други финансови стимули на научноизследователския състав, назначен на трудов договор, за авторство или съавторство на научни публикации в списания, реферирани или индексирани в световните бази данни Web of Science или Scopus. Приета бе и нова Методика за определяне на разпределението на средствата и справка за броя на научните публикации в списания, индексирани в световните бази данни Web of Science или Scopus. За изпълнение на първият етап от Програмата за Университета са определени средства в размер на 4013 лв.

Специфична цел 3. Повишаване на броя на учените до характерни за ЕС нива и балансираното им разпределение по възраст, пол, научни области и региони

Периодично се провеждат лекции за млади изследователи и докторанти с цел получаване на методическа подкрепа при подготовка и защита на дисертационните им трудове. В университета има изготвен План за лекции и семинари за докторанти. Два пъти в годината се провежда семинар по Методика и методология на научните изследвания и SPSS. В помощ на докторантите бе издадено ръководство „По-важни ориентири, насоки и препоръки за разработване на дисертационен труд“ с автори проф. д-р Павел Павлов, доц. д-р Мария Великова и доц. д-р Светла Михалева. Изготвено е и помагало за подготовка на проекто-дисертационен труд.

Докторантите получават квалифицирана помощ и научно ръководство по време на докторантурата. Разполагат с достъп до компютри и друга техника за изпълнение на

задачите от индивидуалния им план за обучение. Участват активно в научния живот на Университета, в организирани от него и от други ВУ и научни организации научни форуми, както и в международни такива, свързани с програмата за обучение. Участват в научноизследователската дейност на Университета, като им се гарантират авторските права и възнаграждения. На докторантите се осигурява възможност да ползват услугите на Университетската библиотека, която предлага голяма база от научни материали и достъп до международни бази данни. Много от докторантите на университета се привличат като асистенти, преподаватели и административни служители в университета. Привличат се и завършили в други университети.

С цел създаване на собствен кадрови потенциал академичното ръководство на университета целенасочено работи за привличане и ускорено научно израстване на младите преподавателски кадри в университета. При формирането на собствен кадрови потенциал стриктно се следва утвърдената вече политика на качествения подбор и научното израстване.

На свое заседание през февруари 2022 г. Академичният съвет разгледа и прие Мерки за изпълнение на препоръките на постоянно действащата експертна Комисия за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност, осъществявана във висшите училища и научните организации за 2020 г., относно развитието на НИД и гарантирането на качеството на научните резултати, включвани в защитаваните във ВСУ дисертации.

Специфична цел 4. Развитие, поддържане и ефективно използване на модерна научна инфраструктура, балансирана по тематични области и региони, и осигуряване на необходим достъп до европейска и международна научна инфраструктура.

ВСУ „Черноризец Храбър“ разполага с необходимите материални и информационни ресурси за осъществяване на съвременни научни изследвания. Базата на университета непрекъснато се развива, подновява и обогатява. Развитието и реновирането ѝ се планира ежегодно в рамките на бюджета на университета и дейностите по научните проекти при строго спазване на законовите рамки.

Във ВСУ „Черноризец Храбър“ е създадена и функционира електронна платформа за провеждане на учебен процес, отдалечен достъп до учебни ресурси, провеждане на научни форуми, семинари, майсторски класове.

През отчетния период въпреки глобалната епидемична обстановка продължи изграждането на изследователски мрежи и офиси, които обединяват усилията на академичния потенциал с потребностите на бизнеса, практиката и публичния сектор. Функционират както следва:

- Център за тренировъчни фирми във ВСУ „Черноризец Храбър“, който е част от Стратегията за създаване на конвертируем академичен продукт, обвързване на обучението с потребностите на практиката и надграждане на теоретичните знания на студентите с реални практически умения. В Центъра традиционно се провеждат университетски конкурси за учебно-тренировъчни фирми, сред

които може да открие „Най-креативна и социално отговорна бизнес идея“ – потенциален обект на научно-приложни и консултантски разработки.

- Офис за технологичен трансфер (ОТТ), който разполага с изследователска техника за интердисциплинарни и комплексни научни, научно-приложни и приложни разработки. ОТТ разполага с три работещи лаборатории: „Механични изпитвания“, „Структурен анализ“ и „Топлофизични изпитвания“. За периода на съществуването си в ОТТ се провеждат практически лабораторни занятия със студенти, реализират се проекти и задачи по заявка на бизнеса, докторанти и дипломанти провеждат изследвания и научен стаж.
- Институт за интегрирано управление на общините, изпълнява визията на университета като отговорна научна институция, работеща в тясно сътрудничество със структурите на държавната и местната власт. В рамките на дейността на Института са реализирани четири практико-приложни форума с представители на местната власт.
- Специализирани лаборатории за 3D моделиране и принтиране 3D Lab и лаборатория за изследвания на потребителски интерфейси и използваемост NUI/UX Lab.

Мрежовата свързаност на компютрите на ВСУ се базира на модерна високоскоростна оптична локална мрежа (1Gb/s), високоскоростна опорна мрежа (2Gb/s) и криптирани тунелни връзки, посредством които се извършва комуникация до потребители от страната и чужбина. Сървърите, поддържащи информационните структури са разработени на база на виртуализираната система VMWare.

На територията на ВСУ има функционираща безжична мрежа, която предоставя достъп на студенти и преподаватели до Интернет и локалните информационни ресурси.

Университетската библиотека е разположена на площ от 450 кв. м с обособени помещения за комплектуване, обработка, обслужване на читатели, копирни услуги.

На отделен етаж се помещава основно книгохранилище, в което се съхраняват единичните екземпляри на книги, по един екземпляр от всяко заглавие, както и трайно съхраняваните периодични издания.

Читателите разполагат с 50 работни места в читалните зали, свързани с локална компютърна мрежа.

Към 31.12.2021 г. Фондът наброява 115096 библиотечни документа.

Ежегодно се набавят около 1500 книги, албуми, периодични издания, дисертации, CD чрез покупка, междубиблиотечен книгообмен и дарения. Създадени са добре работещи директни връзки с университети, издателства и международни търговски представителства, с което се гарантира пълнота и актуалност на фонда.

Библиотеката предоставя за ползване на преподавателите и студентите 422 заглавия периодика с траен и временен срок на съхранение (български и чужди издания), както и електронна периодика.

С внедрения програмен продукт „Автоматизирана библиотека“ всички процеси на работа са автоматизирани. Това позволява свободен онлайн достъп до ресурсите на библиотеката, електронния каталог, както и коопериране и обмен на записи с други библиотеки. Въведена е пълна автоматизация на библиотечното обслужване. Към

библиографското описание на книгите се прикачат сканирани обекти на корица и съдържание на книгите, което помага за бързото и прецизно обслужване на читателите.

Създадена е собствена база данни статии от периодични издания в модул „Статии” на автоматизираната библиотечна система. 90 % от библиографски описаните статии са сканирани и съобразно Закона за авторското право могат да се ползват пълнотекстово в рамките на локалната университетска мрежа.

В модулите „Книги” и „Статии” на автоматизираната библиотечна система се отразява цитирането на университетските автори, което е особено полезно за научноизследователската им дейност. На уеб страницата на библиотеката е активен модул „Справка за цитиранията на преподавателите от ВСУ“, който дава възможност на авторите самостоятелно да правят справка за цитиранията си, описани в каталога на библиотеката.

На уеб страницата на библиотеката се публикува тримесечен бюлетин за новонабавена литература.

Библиотеката осигурява абонамент за правно-информационната система АПИС, както и до базите данни, лицензирани от Министерството на образованието: Web of Science, Science Direct, Scopus.

В резултат на участието си и доброто партньорство с Български информационен консорциум библиотеката периодично предоставя на своите читатели временен безплатен достъп до пълнотекстови бази данни като CABI, ProQuest, Oxford Journals, Alexander Street Press, издателство Springer, eLibrary.ru, и др.

Пробен достъп до ресурсите на Американската психологическа асоциация (АПА) в платформите на EBSCO:

- APA PsycInfo®: The Essential Index
- APA PsycArticles®: Full-Text Articles
- APA PsycBooks®: Full-Text Books

Университетска библиотеката предоставя информация на преподаватели и студенти за онлайн социалната платформа Academia.edu, включваща над 22 милиона академични статии.

Специфична цел 5. Устойчиво възстановяване на международните позиции на страната по количество и качество на международно видимата научна продукция.

Ръководството на университета полага системни усилия за насърчаване на публикационната активност на академичната общност в национални и международни издания, включително и чрез осигуряване на възможности за публикуване, като се насърчава публикуването в международни списания с импакт фактор и импакт ранг и се стимулира участието в международни научни форуми.

Изпълнява се Планът за научноизследователската, развойната и художествено-творческата дейност за периода 2019 - 2022 г.

Издателската дейност е неделима част от учебната, научноизследователската, художествено-творческата, обществената и административната дейност на Университета. Тя се осигурява от Университетското издателство. Издателската дейност

във ВСУ е нормативно регламентирана, извършва се по утвърден „Статут на Университетското издателство“. Периодичните издания на ВСУ са 20, в т. ч. регистрирани със собствен ISSN – 15. Към тях може да се прибави и “Известие на СУ – Варна. Серия “Хуманитарни науки”, в което се публикуват материалите от ежегодно организирана от ВСУ „Черноризец Храбър“ и НТС – Варна научна конференция. Всички периодични издания на ВСУ, както и някои текущо издавани заглавия, общо 46 заглавия, са включени в Националния референтен списък на съвременни български научни издания с научно рецензиране на НАЦИД (<http://nacid.bg/bg/NRS/>).

Списание "Globalization, the State and the Individual" ("Глобализация, държава, личност") е специализирано академично издание на ВСУ "Черноризец Храбър", създадено през 2014 г., в отговор на нарасналите изисквания за квалификация и развитие на преподавателите и с цел осигуряване на достъпна възможност за публикуване на разработки в известна и широкопосещаема научна платформа. Списанието е индексирено в международната наукометрична база данни Index Copernicus International, включено е в Националния референтен списък на съвременни български научни издания с научно рецензиране на НАЦИД (<http://nacid.bg/bg/NRS/>).

Създадени са благоприятни условия за популяризиране на научните трудове на преподавателите чрез публикации в електронното списание на ВСУ „e-Journal VFU” (ISSN 1313-7514, <https://ejournal.vfu.bg/>), което също е включено в Националния референтен списък на съвременни български научни издания с научно рецензиране на НАЦИД (<http://nacid.bg/bg/NRS/>).

Извършена е подготовка за регистриране на сборниците от Международна научна конференция по архитектура и строителство в научната база Web of Conferences и получаване на DOI.

На преподавателите във ВСУ са създадени необходимите условия за публикуване на научните им разработки. Научните публикации за 2021 г. и тяхното научно въздействие през отчетния период са следните:

	Показатели	Отчет 2021
1	Брой научни публикации в списания от категория Q1 на Web of Science	0
2	Брой научни публикации в списания от категория Q2 на Web of Science	0
3	Брой научни публикации в списания от категория Q3 на Web of Science	0
4	Брой други публикации в Scopus и/или Web of Science (All databases)	19
5	Брой статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове	130
6	Брой студии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове	10
7	Брой научни монографии, индексирани в базите данни Scopus и/или Web of Science	0
8	Брой други научни монографии	21
9	Брой публикувани глави от колективна монография	7
10	Брой публикувани университетски учебници или учебници, които се използват в училищната мрежа	3

11	Брой публикувани университетски учебни пособия или учебни пособия, които се използват в училищната мрежа	7
12	Дял на научните резултати, достъпни чрез режим на „отворен достъп“, по отношение на общия брой научни резултати	36,17%
13	Брой цитирания в Scopus и Web of Science	70
14	Брой цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране	172
15	Брой цитирания или рецензии в нереферирани списания с научно рецензиране	119

Специфична цел 6. Повишаване на количеството и качеството на научните изследвания, свързани с проблеми от регионално и национално значение.

Академичният състав, студентите и докторантите на Университета развиват широкоаспектна научноизследователска дейност, съответстваща на националните и регионалните приоритети.

За ВСУ основните начини на подкрепа на научните изследвания в интерес на регионите са институционалното и проектното финансиране на конкурсен принцип, както и различните мерки за специализация или повишаване на квалификацията. В подкрепа на това през 2021 г. ВСУ участва в реализирането на следните проекти:

- Проект „Създаване на мултидисциплинарна образователна среда за развитие на кадри с интегрални компетентности в областта на биомедицината и здравеопазването“, ОП НОИР. Водеща организация: Медицински университет-Варна, общо: 1 999 588,05 лв., финансиране за ВСУ: 604 965,18 лв
- Проект „Подобряване и модернизиране на образователната инфраструктура на Академия на МВР в партньорство с Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“, „Университет по архитектура, строителство и геодезия“, Медицински институт на МВР“, ОП НОИР. Водеща организация: Академия на МВР, общо: 1 918 184,40 лв., финансиране за ВСУ: 591 742,80 лв.
- Проект „Студентски практики – фаза 2“ по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“. Финансирането за 2021 г. е 422 968,00 лв.
- Проект „Достъп до университетите, отворени към всички – ATU“ по програма Еразъм+ КД2, Водеща организация: ВСУ, партньори: FUNDACJA INSTYTUT ROZWOJU REGIONALNEGO, Полша, Masarykova univerzita, Чехия, CONSIGLIO NAZIONALE DELLE RICERCHE, Италия, Регионална агенция за предприемачество и иновации – Варна (РАПИВ). Общо финансиране 527 565,32 лв., финансиране за ВСУ: 99 767,31 лв.
- Проект „2018-1-SK01-KA203-046330 Подобряване на качеството на образованието в публичната администрация – PAQUALITY“ по Програма Еразъм+, КД2, „Стратегически партньорства“. Водеща организация: NISPAcee, Словакия, партньори: European Association for Public Administration Accreditation, Холандия, Masarykova univerzita, Чехия, UNIVERSITATEA BABES BOLYAI, Румъния, UNIVERZA V LJUBLJANI, Словения, BUDAPESTI CORVINUS EGYETEM, Унгария, UNIVERZITA MATEJA BELA V BANSKEJ BYSTRICI, Словакия, EKONOMICKA UNIVERZITA V BRATISLAVE,

Словакия, UNIVERZITA PAVLA JOZEFA SAFARIKA V KOSICIACH, Словакия.
Общо финансиране: 752 333,67 лв., финансирането за ВСУ: 50 205,38 лв.

- Проект „Подобряване на уменията и компетенциите на изследователите от висшите училища в управлението на данните и целостта на изследванията с цел увеличаване на капацитета за сътрудничество в академичните среди - ENREAC-HEI“, Еразъм+, КД2. Водеща организация: G.G. EUROSUCCESS CONSULTING LIMITED, Кипър, партньори: European University Cyprus, Кипър, OIC Poland Foundation, Полша, Associazione PROGETTO MARCONI, Италия, ISTITUTO POLITECNICO DE SANTAREM, Португалия. Общо финансиране: 321 850,36 лв., финансиране за ВСУ: 43 604,56 лв.
- Проект DTP2-048-1.2. WOMEN IN BUSINESS „Насърчаване на предприемачеството сред младите жени в Дунавския регион“. Водеща организация: Регионална агенция за предприемачество и иновации – Варна (РАПИВ), България, партньори: Иновативен регион Щирия ООД, Австрия; Технологичен парк на Вараждин, Хърватска; bwcon GmbH, Германия; Регионална агенция за развитие на Марибор, Словения, Търговско промишлена палата на Стайерска, Словения; Асоциация на бизнес мрежите на Панония, Унгария; Университета на Панония, Унгария; Асоциация на МСП от Констанца, Румъния; Университет Овидий – Констанца, Румъния; Училище по икономика и бизнес към Университета в Сараево, Босна и Херцеговина; Организация за развитие на МСП, Молдова, Министерство на икономиката, България. Общо финансиране: 3 952 769,59 лв., финансиране за ВСУ: 250 342,40 лв.
- Проект „Интердисциплинарни научни изследвания. Проектиране и оценка на нови модели и архитектури за невронни мрежи, повлияни от съвременните открития на мозъка“ по Фонд „Научни изследвания“. Няма партньори, финансиране за ВСУ: 169 423,00 лв.
- Проект „Познаване на кръговата икономика в Черноморския басейн BSB-CIRCLECON - BSB 1021“ по съвместната оперативна програма за трансгранично сътрудничество по Европейски инструмент за съседство „Черноморски басейн 2014-2020“. Водеща организация: ВСУ, партньори: Greek Exporters Association, Гърция; European Regional Framework for Cooperation, Гърция; Municipal Institution “Grant office “ODESA 5T”, Украйна; International Centre for Social Research and Policy Analysis, Грузия; Samsun Metropolitan Municipality, Турция. Общо финансиране: 1 457 559,95 лв., финансиране за ВСУ: 392 881,10 лв.
- Проект „Иновативен модел за модернизация на висшето образование чрез създаване на академична екосистема ВСУ „Черноризец Храбър“ - Технически университет – Варна - Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, ОП НОИР. Водеща организация: ВСУ, партньори: Технически университет – Варна, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“. Общо финансиране: 1 498 758,36 лв., финансиране за ВСУ: 930 081,36 лв.
- Проект „Дизайн на магистърска програма в областта на изчислителните науки за живота“, програма Еразъм+. Водеща организация: ВСУ, партньори: Technical

University Cluj-Napoca, Румъния, Obuda University, Унгария. Общ бюджет: 107 569,00 лв. Бюджетът между партньорите се разпределя в процеса на изпълнение на дейностите, не е предварително разпределен.

- Проект „Алианс за адаптиране на български архитекти към немския пазар за архитектурни услуги“, програма Еразъм+. Водеща организация: ВСУ, партньори: ST Architekten GmbH, Германия; Институт за дигитални трансформации, България. Общо финансиране: 117 348,00 лв., финансиране за ВСУ: 14 864,08 лв.
- Проект „Разработване на автоматизирана система за комплексен контрол и оценка на ресурса на индустриални радиологични системи“, Национален иновационен фонд. Водеща организация „Мултитест“ ООД. Проект: „Мрежи от независими пространства: Токио“ по Фонд Култура – Варна
- Проект „Разработване на автоматизирана система за комплексен контрол и оценка на ресурса на индустриални радиологични системи“, Национален иновационен фонд, Водеща организация: „Мултитест“ ООД, общо: 276 247,62 лв., финансиране за ВСУ: 39 915 лв.

Подготвени и подадени са редица проектни предложения, като:

- Проектно предложение „Алианс за адаптиране на български архитекти към немския пазар за архитектурни услуги“, Еразъм+, КД2;
- Проектно предложение изкуство и култура - SDSITAC“, Еразъм+, КД2;
- Проектно предложение „Уеб обучение и уеб репутация - BEHAVING 2.0“, Еразъм+, КД2;
- Проектно предложение „Овластяване на младите хора и заетост в синята икономика - Blue4Youth“, Еразъм+, КД2;
- Проектно предложение „Трансформира-щи професионалисти: компетенции за професионално развитие - TRASFORMACOMP“, Еразъм+, КД2;
- Проектно предложение „Дизайн на магистърска програма в областта на изчислителни науки за живота“, Еразмус Мундус;
- Проектно предложение „Устойчивото градско развитие през призмата на фестивалите“, фонд Научни изследвания
- Проектно предложение „Ново поколение огнеустойчиви материали за високи сгради, включително пасивна система за защита от земетресения“, M-era.Net фонд Научни изследвания;
- Проектно предложение „Преодоляване на дигиталните неравенства в училищата на териториите на София, Пловдив, Варна, Стара Загора и Хасково“, програма на Google.
- Проектно предложение „Умни и устойчиви сгради от третото хилядолетие - енергийно ефективен начин на проектиране чрез живи лаборатории – CourSE“, програма Хоризонт Европа;
- Проектно предложение Виртуален музей "Академичната памет на Варна", фонд Култура към Община Варна
- Проектно предложение „Съвременният танц - различни гледни точки“, Национален фонд „Култура“;

- Проектно предложение „Разработване на автоматизирана система за комплексен контрол и оценка на ресурса на индустриални радиологични системи“, Национален иновационен фонд;
- Проектно предложение „Разработване на иновативна система за параметрична архитектура за внедряване в дейността на ЕС Архитектър“, Национален иновационен фонд;
- Проектно предложение „Център за върхови постижения за кибер-физични системи за мониторинг, управление на риска от природни и предизвикани от човека бедствия“, програма Хоризонт Европа.

Филиал Смолян на ВСУ насърчава създаването на научни трудове, свързани с националната идентичност и с проблеми от национално и обществено значение като осигурява безпроблемен достъп на преподавателите на ОТД във Филиал Смолян на ВСУ до публикации в електронния журнал на ВСУ, в Годишника на ВСУ и в регионалното списание „Родопи“, което е флагман на популяризирането на родопските традиции, регионалната родопска култура и социално-икономическите достижения на Родопския регион – областите Пловдив, Пазарджик, Смолян, Кърджали. Публикациите, свързани с националната идентичност и с проблеми от национално и обществено значение са с приоритет за списание „Родопи“, като основна публикационна трибуна на преподавателите на ОТД във Филиал Смолян на ВСУ, както и на други преподаватели от ВСУ „Ч. Храбър“, които преподават във Филиал Смолян на ВСУ.

През отчетния период Филиал Смолян на ВСУ продължи обучението в Магистърските програми в професионалните направления „Управление и администрация“, „Икономика“ и „Национална сигурност“. Особено популярна в региона е МП „Данъчен и митнически контрол“. В нея през учебната 2021/2022 година се включиха голям брой обучаеми, както възпитаници на Филиал Смолян на ВСУ, така и завършили други университети и висши училища. Целта на всички тях е да повишат своята квалификация в областта на данъчната практика и митническия контрол. Програмата се реализира в сътрудничество с Национална агенция „Митници“, чието ръководство съдейства за организация и провеждане на практически стажове на обучаващите се студенти в различни митнически агенции, главно на територията на Южна България. Интересът към програмата е оправдан на фона на кадровия недостиг в национална агенция „Митници“, който в началото на 2021 достига близо 300 кадрови позиции в сектора на митническия и граничен контрол.

Специфична цел 7. Поощряване на приложните научни изследвания и фокусирането им върху приоритетните области на ИСИС

Главен приоритет на Университета е да стане инициатор и активен субект на институционални, социални и бизнес партньорства за развитие на човешките ресурси и подобряване на качествените характеристики на човешкия и социален капитал не само в двата региона, в които осъществява дейността си - СИРП и ЮЦРП, но и в страната и дори в Европейския съюз в цялост.

Отчитайки реалностите и новите предизвикателства в България и света, академичното ръководство разработи проект на нова стратегическа визия за академично поведение на ВСУ „Черноризец Храбър“ през периода 2018-2022 г. Новите стратегически приоритети за университета, които са заложили в неговата Стратегия, са адаптирани спрямо съвременните фактори и индикатори за конкурентоспособност на университетите в глобален мащаб и са:

- Решително повишаване на дела и качеството на научните изследвания; Приобщаване към Европейското изследователско пространство, работа в мрежи и клъстери;
- Консолидиране на академичния потенциал и изграждане на капацитет за реализация на новия образователен модел и създаване на иновационна екосистема;
- Създаване на високотехнологична среда, базирана на световните постижения в съответната предметна област и приложение на съвременните ИКТ и дигитални технологии;
- Създаване на благоприятна среда за публично-частно партньорство и сътрудничество между образователната, научната и стопанска дейности;
- Гарантиране на устойчивост на системата чрез създаване на адекватен, международно конвертируем академичен капацитет, целенасочено осигуряване на необходимите ресурси и управлението им на проектен принцип.

В тази връзка през 2021 г. ВСУ участва в реализирането на следният научно-приложен проект „Разработване на автоматизирана система за комплексен контрол и оценка на ресурса на индустриални радиологични системи“, Национален иновационен фонд, Водеща организация: „Мултитест“ ООД, общо: 276 247,62 лв., финансиране за ВСУ: 39 915 лв. През 2021 г. бе разработено и проектно предложение „Разработване на иновативна система за параметрична архитектура за внедряване в дейността на ЕС Архитектър“, НИФ‘2021.

Специфична цел 8. Стимулиране на частните инвестиции в науката.

Предвид ограничения достъп на частните образователни институции до публично финансиране, цялостната научна дейност на ВСУ е пример за частни инвестиции в науката. В допълнение университетът поддържа контакти с представителите на бизнеса от региона, което допринася за привличане на допълнителни средства за подобряване на изследователската и учебната инфраструктура.

Специфична цел 9. Разширяване на участието на българската научна и иновационна общност в европейското изследователско пространство и разширяване на международното научно сътрудничество.

ВСУ е реализирал успешно редица проекти по програмите: TEMPUS, PHARE, LLP /ERASMUS, GRUNDTVIG, LEONARDO DA VINCI, JEAN MONNET/, INTERREG,

FP6, FP7, Erasmus+, Програма за транснационално сътрудничество „Дунав“ 2014-2020 и др.

През 2021 г. изследователите от ВСУ участват в 13 проекта по програми на европейския съюз и по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“. В 7 от тях ВСУ е водеща организация, а в 6 е партньор.

Един от реализираните проекти е по програма за транснационално сътрудничество „Дунав“ 2014-2020.

- Проект DTP2-048-1.2. WOMEN IN BUSINESS „Насърчаване на предприемачеството сред младите жени в Дунавския регион“ е съфинансиран по програма за транснационално сътрудничество „Дунав“ 2014-2020.

Друг от реализираните проекти е по съвместната оперативна програма за трансгранично сътрудничество по Европейски инструмент за съседство „Черноморски басейн 2014-2020“

- Проект „Познаване на кръговата икономика в Черноморския басейн BSB-CIRCLECON - BSB 1021“.

Пет от реализираните проекти са по Програма „Еразъм+“, КД2, „Стратегически партньорства“ в сферата на висшето образование, които подкрепят европейското сътрудничеството между организации, активни в областта на висшето образование с цел развитие, трансфер и внедряване на нови учебни програми, модерни интензивни програми, нови педагогически подходи и обмен на добри практики:

- Проект „2018-1-SK01-KA203-046330 Подобряване на качеството на образованието в публичната администрация – RAQUALITY“ по Програма Еразъм+, КД2, „Стратегически партньорства“.

- Проект „No2018-1-CY01-KA203-046879 Подобряване на уменията и компетенциите на изследователите от висшите училища в управлението на данните и целостта на изследванията с цел увеличаване на капацитета за сътрудничество в академичните среди - ENREAC-HEI“ по Програма Еразъм+, КД2, „Стратегически партньорства“.

- Проект „Достъп до университети за хора с увреждания - ATU“ по Програма Еразъм+, КД2, „Стратегически партньорства“.

- Проект „Дизайн на магистърска програма в областта на изчислителните науки за живота“, програма Еразъм+.

- Проект „Алианс за адаптиране на български архитекти към немския пазар за архитектурни услуги“, програма Еразъм+.

Един от изпълняваните проекти е финансиран от Фонд „Научни изследвания“

- „Интердисциплинарни научни изследвания. Проектиране и оценка на нови модели и архитектури за невронни мрежи, повлияни от съвременните открития за мозъка“.

- Друг от изпълняваните проекти е финансиран от Национален иновационен фонд

- „Разработване на автоматизирана система за комплексен контрол и оценка на ресурса на индустриални радиологични системи“.

- Четири от реализираните проекти са по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“:

- Проект „Създаване на мултидисциплинарна образователна среда за развитие на кадри с интегрални компетентности в областта на биомедицината и здравеопазването“;

- Проект „Подобряване и модернизиране на образователната инфраструктура на Академия на МВР в партньорство с Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“, „Университет по архитектура, строителство и геодезия“, Медицински институт на МВР“;

- Проект „Иновативен модел за модернизация на висшето образование чрез създаване на академична екосистема ВСУ „Черноризец Храбър“ - Технически университет – Варна - Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“.

- Проект „Студентски практики – фаза 2“ по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“.

В рамките на участието си в международни проекти университетът продължава утвърдени партньорства, осъществени по договори за двустранно сътрудничество или чрез мобилностите на програма „Еразъм +“, както и реализирани в предходни проекти за фундаментални и приложни научни изследвания по програми на Европейския съюз и други международни организации.

Академичната общност на ВСУ осъществява международна научноизследователска и художественотворческа дейност по 121 меморандуми за разбирателство/споразумения за сътрудничество с чуждестранни университети и организации, като 8 от тях са сключени през 2021 г. и 3 от тях са подновени през 2021 г.

През отчетния период по програма Еразъм+ (КД 103/КД107) са осъществени 12 изходящи преподавателски мобилности в чуждестранни университети в 6 държави, 17 административни мобилности в 4 държави и 20 студентски мобилности в 5 държави.

През отчетния период по програма Еразъм+ са осъществени 12 входящи преподавателски мобилности на чуждестранни преподаватели от 4 държави, 13 административни мобилности от 4 държави и 9 студентски мобилности от 4 държави.

През отчетния период проектната дейност на Университета имаше следните обобщени количествени измерители:

	Показатели	Отчет 2021
1	Брой преподаватели, участвали в национални научни или образователни проекти	77
2	Брой преподаватели, участвали в международни научни проекти	26
3	Брой ръководства на национални научни проекти	2
4	Брой ръководства на международни научни проекти	2
5	Брой приключили изследователски проекти	3
6	Брой подадени проекти за финансиране на научни изследвания	19
7	Брой одобрени проекти	8
8	Нови партньорства, установени чрез участие в научни и образователни проекти	9
9	Изразходвани през отчетния период парични средства в хил., получени от Европейските рамкови програми за научни изследвания и иновации	0,00 лв.

10	Изразходвани през отчетния период парични средства в хил., получени от други международни научни проекти	0,00 лв.
11	Изразходвани през отчетния период парични средства в хил., получени от външно финансиране по национални проекти и програми	742 хил. лв.
12	Привлечени средства в хил. от външни услуги, свързани с продадени авторски права, изготвени концепции, експертни становища и лицензионни договори за реализиране на интелектуални продукти	0,00 лв.

Специфична цел 10. Значително интензифициране на връзките на науката с образованието, бизнеса, държавните органи и обществото като цяло.

Своята дейност ВСУ „Черноризец Храбър“ се представя в публичното пространство чрез:

- основния сайт на университета (www.vfu.bg);
- микро-сайтове на факултети, катедри, магистърски програми, кандидатстудентски прием, научно-изследователска дейност (<http://nid.vfu.bg/>) и др.;
- Вестник на ВСУ, който се издава по конкретни;
- официална страница в социалната мрежа Facebook (<https://www.facebook.com/VarnaFreeUniversity/>). Освен университетската страница в най-популярната социална мрежа Facebook, съществуват страници и групи на факултети, катедри, отделни специалности и структурни звена, чрез които също се оповестяват периодично дейността и успехите на ВСУ „Черноризец Храбър“, както и насочена към различен тип потребители специализирана информация.
- официална twitter-страница (<https://twitter.com/VarnaFreeUni?lang=bg>);
- официален профил на университета в професионалната мрежа LinkedIn (<https://www.linkedin.com/school/varna-free-university-chernorizets-hrabar/>);
- официален Youtube-канал (<https://www.youtube.com/user/www.unwe.bg/>);
- официален профил на университета в Google+ <https://plus.google.com/+VfuBgChernorizetsHrabar>;
- публикации в печатни и електронни медии;
- участия в телевизионни и радиопредавания и онлайн базирани медии.

В сайта на университета на всички заинтересовани страни е предоставена информация относно образователните и научноизследователските проекти, в които участват преподавателите от ВСУ.

Филиалът на ВСУ в гр. Смолян ежегодно организира регулярни срещи на общински съветници, служители в областните управи, кметове и висши администратори от областите в Родопския регион, на които се предоставя информация за иновативните аспекти на развитие на Филиала като място за изява на креативността на студенти, преподаватели и експерти от практиката чрез участието им в научно-приложни проекти, чрез публикационна, лекционна и просветителска дейност в регионален и в национален аспект. На тези ежегодни форуми ръководството на Филиал

Смолян на ВСУ информира заинтересованите страни и участници за възможностите на Филиала като регионален център за научно обслужване на бизнеса и публичната администрация.

Поддържат се и се засилват връзките с Регионалната агенция по заетостта, което дава възможност ръководството на Филиал Смолян на ВСУ да следи динамиката на трудовия пазар в региона и да предлага адекватни промени в академичния профил на Филиала. Същевременно ръководството на Филиала използва близостта на втория по големина български град – Пловдив, за да привлича както студенти в специалностите и програмите, които са уникални за региона на Южна България и не се предлагат в пловдивските университети и висши училища, така и кадрови състав в помощ на качествения и ефективен учебен процес във Филиала на ВСУ.

В „Архитектурен факултет“ успешно работят Браншово настоятелство „Архитектура, строителство и геодезия“, програмни съвети по „Архитектура и урбанистика“, „Строителство на сгради и съоръжения“ и „Изкуства“ и дейности по проект „Образование в партньорство“. Има сключени договори с училища от системата на средното образование в областта на архитектурата и строителството, дизайна и изкуствата. През 2021 г. се подписаха рамкови споразумения за сътрудничество с най-големите браншови организации в България – Камара на инженерите в инвестиционното проектиране (КИИП) и Камара на архитектите в България (КАБ) – регионални колегии Варна и Бургас. Работи се в тясно сътрудничество с Научно-техническите съюзи в България – НТС по строителство, НТС по текстил и кожи, и НТС-Варна. В областта на танцовото изкуство е изградено устойчиво сътрудничество с Дружеството на хореографите-Варна.

През 2021 г. е отчетен интерес към НИД чрез участието на преподаватели и студенти в:

- XVII Международен архитектурен студентски конкурс, организиран от Saint-Gobain – 2 студенти, 1 преподавател;
- годишно модно ревю на студенти от «Моден дизайн» - 20 студенти, 3 преподаватели;
- Младежки фестивал Funcity + - 4 студенти, 6 преподаватели;
- годишен концерт на студентите от специалност «Хореография» - 28 студенти, 3 преподаватели;
- състезание на Европейския съюз за млади таланти в областта на архитектурата – 2 студенти, 1 преподавател;
- изложба "Мрежи от независими пространства: Токио" - 5 студенти, 1 преподавател;
- Фестивал на модата и красотата - 4 студенти, 3 преподаватели;
- Коледен концерт (ВСУ и Шумен) - 19 студенти, 3 преподаватели;
- концерт «Земя от ритми» - 19 студенти, 3 преподаватели;
- Младежка научна конференция с международно участие „Проектиране и строителство на сгради и съоръжения" DCB 2021 – 2 студента, 4 преподаватели;
- Ежегоден конкурс за дипломни проекти на НТС, секция Варна – 2 дипломанти;
- публикации на студенти от специалност «Хореография» в e-Journal VFU – 3 студенти;

- X международна научна конференция по архитектура и строителство ArCivE – 15 преподаватели, 1 докторант, 3 студенти.

През 2021 г. са организирани и проведени са кратки курсове и обучения за развиване на допълнителни умения и знания за студентите от катедра «Изкуства», стимулиращи изследвания и творчество - «Моден стайлинг» и «Флорален дизайн».

Успешно беше участието на преподаватели, студенти и докторанти в проведената през юни 2021 Лятна научна сесия на Юридически факултет, като за:

- катедра “Правни науки” се издаде е сборник с 36 статии от Научната конференция “Право и общество”, 25-26 юни 2021 г. (кн. 40, серия “Юридически науки и обществена сигурност”, Научен алманах на ВСУ “Черноризец Храбър”, 2021, 264 с.).

- катедра “Сигурност и безопасност” - 28 представители на български и чуждестранни университети, и публични институции, издаден е сборник с докладите. От катедрата участваха трима преподаватели.

- катедра “Психология” - публикуван е сборник с доклади на участвалите 36 (с общо 43 доклада) представители на български и чуждестранни университети, и публични институции в конференцията „Приложна психология и социална практика“. Катедра беше партнираща на „Румели университет“ за провеждането на Втори международен конгрес по детска и юношеска психология. Преподавателите от катедрата бяха лектори.

През 2021 г. във факултет „Международна икономика и администрация“ се проведе научна конференция „Интелигентно бъдеще“. Конференцията се състоя в два панела, както следва: първият панел е организиран като международна онлайн конференция за млади учени, студенти и докторанти „Предизвикателства и подходи за преодоляване на последиците от кризата с Ковид-19“, с дати 11-12 юни 2021 г. и вторият панел проведен под името “Дигитални трансформации”, дати 25 и 26 юни 2021г.

През 2021 г. са проведени 5 мероприятия на Департамент "Чуждоезиково обучение", които са отразени в новините на сайта на ВСУ.

- Ден на четенето във ВСУ „Ч. Храбър“- Тържественото отбелязване на Световния ден на книгата и авторското право, посветено на 30-годишнината от създаването на ВСУ "Черноризец Храбър" и на 130-годишнината от рождението на великия руски писател Михаил Булгаков, 23.04.2021 г.
- "Първи в Космоса" - изложбата на Руския център на Варненския свободен университет "Черноризец Храбър" в чест на 9 март, рождения ден на Юрий Гагарин, първият човек, полетял в Космоса, април 2021 г.
- „200 лет Достоевскому“, отбелязване на 200 години от рождението на руския писател Достоевски, 29.11.2021

Списание „Родопи“ като главна публикационна трибуна на преподавателите на ОТД във Филиал Смолян има най-голяма роля за повишаване информираността на обществото за достиженията на науката и за научните аспекти на актуални проблеми от теорията и практиката в различните научно-познавателни области, в които работят и се развиват преподавателите във Филиала.

Актуални предизвикателства

- Модернизация на начина, по който правим наука.

- Свързаност с възникващите консорциуми и подобряване на иновационния ни потенциал.
- Постигане на съответствие и баланс: научни резултати - възпроизводство - обществено-икономическо въздействие.

Рискове на средата

- Липса на държавна подкрепа за укрепване на научноизследователския и иновационен капацитет на частните университети.
- Дискриминационен национален модел за развитие на изследователските университети, който позволява само определени висши училища да се превърнат в пълноценни участници в научноизследователската и иновационната екосистема.
- Опасност и изследователските направления да се дефинират и развиват по сходен модел.

Зам.-ректор:
проф. д.ик.н. Димитър Канев

